

zaterdag

18.06.2011

20.00 Concertzaal

19.15 Inleiding door
Sabien Van Dale

LA PETITE BANDE

Sigiswald Kuijken

& Laureaten Koningin Elisabethwedstrijd Zang

CONCERTGEBOUW BRUGGE

Sigiswald Kuijken behaalde een eerste prijs viool aan het Koninklijk Conservatorium Brussel. Hij is wereldwijd actief als violist, dirigent en leraar, en concerteerde sinds de jaren 1960 onder meer met Gustav Leonhardt, Frans Brüggen en René Jacobs, met zijn broers Wieland en Barthold en met Robert Kohlen. Vanuit doorgedreven onderzoek zorgt hij voor grote vernieuwingen in de historische uitvoeringspraktijk. In februari 2009 mocht hij de prestigieuze prijs voor Algemene Culturele Verdienste in ontvangst nemen.

La Petite Bande werd in 1972 opgericht door Sigiswald Kuijken, voor een opname van Lully's *Bourgeois Gentilhomme* onder leiding van Gustav Leonhardt. Hoewel het ensemble zich aanvankelijk concentreerde op het barokke repertoire, laat het zich sinds enkele jaren ook opmerken door zijn integere interpretaties van de klassieke meesters. Zonder in strak academisme te vervallen, proberen de musici oude muziek zo getrouw mogelijk te laten herleven, onder meer door historische instrumenten te gebruiken en de tijdseigen speelwijze in ere te herstellen.

Anaïk Morel ging in 2001 zang studeren aan het Conservatorium van Lyon bij Françoise Pollet. Nadien vervolmaakte ze zich aan de Opernstudio van de Bayerische Staatsoper te München bij Krassimira Stoyanova, waar ze sinds 2007 belangrijke rollen vertolkte in opera's van onder meer Bizet, Verdi, Mozart, Wagner, Richard Strauss, Engelbert Humperdinck en Leoš Janáček. Ook in Milaan, Besançon, Frankfurt en Nantes zong ze mee in producties onder leiding van beroemde dirigenten als Kent Nagano en Daniel Barenboim.

Thomas Blondelle startte zijn opleiding zang aan het Conservatorium van Brugge bij Catherine Vandeveld en studeerde musicologie aan de K.U.Leuven. Daarnaast volgde hij masterclasses bij onder meer Tom Krause en Sarah Walker. Hij werd laureaat van verschillende nationale en internationale wedstrijden en kreeg in 2007 de Förderpreis für junge Künstler van de Staatstheaterfreunde van Braunschweig, waar hij van 2006 tot 2009 verschillende rollen vertolkte. Sinds 2009 is Thomas Blondelle verbonden aan de Deutsche Oper Berlin.

Tegelijk met zijn studies zang aan het Conservatorium van Maastricht studeerde Sébastien Parotte contrabas aan het Conservatorium van Luik. Vanaf 2001 volgde hij les bij Mya Besselink en sinds 2008 is hij lid van de Operastudio van de Munt, onder leiding van José van Dam. Daarnaast trad hij onder andere op in het Landestheater van Linz en in het Teatro alla Scala in Milaan. In 2008 was hij laureaat van het Internationaal Vocalisten Concours in 's-Hertogenbosch en behaalde hij de eerste prijs en de publieksprijs in de Music Award van Maastricht.

Konstantin Shushakov startte zijn muziekstudies aan de Russische Academie voor Theaterkunsten bij Yuriy Udalov. Sinds 2009 studeert hij verder aan het Centrum voor Jonge Operazangers van Galina Vishnevskaya en aan het Bolsjoitheater in het kader van het Programma voor Jonge Artiesten. Hij krijgt er les van Diane Zola en Dmitry Vdovi. In het Bolsjoitheater en in de Tchaikovsky Concert Hall zong hij in opera's van Bizet, Puccini en Offenbach, onder leiding van onder meer Antonello Allemandi en Mikhail Pletnev.

La Petite Bande: orkest
Sigiswald Kuijken: dirigent
Laureaten van de Koningin Elisabethwedstrijd Zang 2011:
Anaïk Morel: sopraan (vierde prijs)
Thomas Blondelle: tenor (tweede prijs)
Sébastien Parotte: bariton (laureaat)
Konstantin Shushakov: bariton (vijfde prijs)

Patrick Beaugiraud: hobo
Olivier Picon: hoorn

—

Joseph Haydn (1732-1809)
 Symfonie nr. 47 in D (1772)
 - [Allegro]
 - Un poco adagio, cantabile
 - Menuet al roverso
 - Finale presto assai

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)
 'Laudamus te', uit *Missa in c*, K427 (1783)
 Anaïk Morel

Wolfgang Amadeus Mozart
 Io ti lascio, K.Anh.245, concertaria (1791)
 Sébastien Parotte

Wolfgang Amadeus Mozart
 'Se all'impero, amici Diei', uit *La Clemenza di Tito* (1791)
 Thomas Blondelle: Titus

Wolfgang Amadeus Mozart
 'Finch'han dal vino calda la testa', uit *Don Giovanni* (1787)
 Konstantin Shushakov: Don Giovanni

Wolfgang Amadeus Mozart
 'La ci darem la mano', uit *Don Giovanni* (1787)
 Anaïk Morel: Zerlina
 Sébastien Parotte: Don Giovanni

Wolfgang Amadeus Mozart
 Hoboconcerto in C, K271k (1778)
 - Allegro aperto
 - Andante ma non troppo
 - Allegro

— pauze —

Wolfgang Amadeus Mozart
 Hoornconcerto in Es, K495 (1786)
 - Allegro moderato
 - Romanza: andante cantabile
 - Rondo: allegro vivace

Wolfgang Amadeus Mozart
 Rivolgete a lui lo sguardo, K584, concertaria (1789)
 Konstantin Shushakov

Christoph Willibald von Gluck (1714-1787)
 'Che farò senza Euridice', uit *Orfeo ed Euridice* (1762)
 Anaïk Morel: Orfeo

Wolfgang Amadeus Mozart
 'Konstanze! Dich wiederzusehen', uit *Die Entführung aus dem Serail* (1782)
 Thomas Blondelle: Belmonte

Wolfgang Amadeus Mozart
 'Donne mie, la fate a tanti', uit *Così fan tutte* (1790)
 Sébastien Parotte: Guglielmo

Wolfgang Amadeus Mozart
 'Pa-Pa-Papagena! Pa-Pa-Papageno!', uit *Die Zauberflöte* (1791)
 Anaïk Morel: Papagena
 Konstantin Shushakov: Papageno

MEET & MUSIC: Meet & greet met de laureaten en champagnebar – € 12

Uw applaus krijgt kleur dankzij de bloemen van Bloemblad.

Vocale en instrumentale hoogtepunten van Mozart en Haydn

Symfonie nr. 47, Das Palindrom – Haydn

Haydns symfonieën uit de jaren 1771-1774 tonen hem als een componist met een gerijpte techniek en een levendige verbeelding. De onderhoudende gebruiksmuziek en de galante toon maken plaats voor een meer diepgaande uitwerking, vaak in mineurtoonard en doortrokken van een intense spanning. De *Symfonie nr. 47* dateert uit 1772. Het hoofdthema zet in met een herkenbaar jachtmotief in de hoorn. Hetzelfde motief wordt vervolgens in een rijk stemmenweefsel geïmiteerd, tot de herneming van de gedecideerde fanfare een fleurige repliek krijgt met een springerige triolenbeweging in de violen. Verder verschijnt het jachtthema terug in zijn pure ritmische essentie, met een klankdecor dat herleid is tot het lage register van de eerste violen. De klimaatsverandering leidt tot een passage in e met een hernieuwde uitwerking van het tweede thema. Wanneer het tweede thema dan in majeur wordt hernomen, lijkt het symfonisch landschap in helder zonlicht op te klaren.

De ongewone vorm van het lange *Adagio*, een thema met variaties, laat de componist toe om de klassieke paden te verlaten. Hij trekt hier volledig de kaart van de lyrische schoonheid, met oog voor een intelligente dialoog tussen de diverse partijen.

Deze symfonie dankt haar bijnaam aan het derde deel: een menuet met een 'trio al roverso', waarin Haydn een gewaagd spel speelt met slechts twee frasen. In de tweede frase worden de noten van de eerste frase van achteren naar voren gespeeld. Deze zogenaamde palindroom-techniek werd vaak toegepast in de late middeleeuwen en in de renaissance, onder meer door de Vlaamse polyfonisten. Na deze compositorische krachttoer verschaft het *Presto assai*

enkele onstuimige bladzijden waarvan de spontaneïteit en de vindingrijkheid aan Mozart doen denken. Na een dramatisch verlengstuk werkt de eenvoud van volkse dansritmes verrassend. De herwonnen rust wordt nadien opnieuw dooreengeschud door hevige contrasten en ontaardt in een strijd tussen somber aangehouden noten bij de hoorns en theatrale episoden. De zaak wordt tenslotte beslecht met een echospel tussen het hele orkest en de violengroep.

Hoboconcerto in C – Mozart

Het *Concerto voor hobo en orkest* is in 1777 geschreven, hoogstwaarschijnlijk voor Giuseppe Ferlendis, hoboïst in het orkest van de aartsbisschop van Salzburg. De openingsbeweging zet er meteen de vaart in. De lichte orkestratie maakt dat de solist nooit geforceerd uit de verf komt en zich met verfijnde ritmische precisie kan prononceren. Het *Adagio* laat de hobo in zijn meest zangerige gedaante zien. De rondo-finale klinkt jeugdig en speels. In de middenepisode doet de sfeer denken aan het divertimento, een bij de dans aanleunende soort ontspanningsmuziek die Mozart in zijn Salzburgse tijd wel vaker componeerde. Gedurende een verblijf in Mannheim, niet veel later, herwerkte Mozart ditzelfde concerto voor fluit. Het was de Fransman en amateurfluitist Ferdinand Dejean die daarvoor de opdracht gaf. Het concerto was lange tijd enkel in deze versie bekend tot de originele hobopartij in 1920 in Salzburg werd ontdekt.

Hoorncconcerto in Es – Mozart

Mozart schreef zijn vier hoorncconcerto's voor de getalenteerde hoornist Joseph Leutgeb, die hij in Salzburg had leren kennen. Leutgeb verhuisde in 1777 (één jaar voor Mozart) naar

Wenen om er in het hoforkest te spelen. Hij was tevens de eigenaar van een kaaswinkel en Mozarts regelmatige compagnon in de kroeg. Deze muziek moet dus vooral worden gezien als plaisanterie. Dit blijkt onder meer uit de manuscripten die gelaardeerd zijn met spottende opmerkingen aan het adres van Leutgeb, wat de amicale omgang tussen beide mannen geenszins in de weg stond. De autograaf van het *Hoorncconcerto, K495* (uit 1786) is genoteerd in vier verschillende kleuren inkt (rood, groen, blauw en zwart). Lang werd aangenomen dat de kleurennotatie een grap was om Leutgeb te plagen. Tegenwoordig wordt er gesuggereerd (onder andere in de New Mozart Edition) dat Mozart de verschillende kleuren als code aanwendde om nuances en schakeringen in dynamiek te verduidelijken.

Net zoals bij de andere hoorncconcerto's is de solopartij van K495 een niet te onderschatten uitdaging, in het bijzonder voor de beoefenaars van de natuurhoorn (zonder ventielen). Mozart ging gretig mee in de laat-18e-eeuwse tendens om de technische mogelijkheden van het instrument te verkennen. Dit hield onder meer in dat men er door manipulatie van de rechterhand in de klankbeker (de zogenaamde 'gestopte' noten) voor het eerst in slaagde het volledige bereik van een toonladder te spelen, met inbegrip van alle halve tonen. Mozart maakte ook gebruik van de techniek om basnoten over te blazen, dus om vanuit eenzelfde positie meer dan één toon te bekomen door middel van de ademsteun. De virtuositeit van Leutgeb maakte het mogelijk om het specifieke coloriet van de natuurhoorn in al zijn expressiviteit uit te buiten. Opvallend is ook het signaalmotief in het rondothema van het derde deel dat verwijst naar de oorspronkelijke functie van de hoorn als jachtinstrument.

Mozart en de opera

Mozart was zijn leven lang geobsedeerd door opera. Op 19-jarige leeftijd had hij al een tiental opera's of experimenten in het genre op zijn naam staan. In Salzburg was een opera- of theatertraditie in die tijd echter zo goed als onbestaande. Toen Mozarts conflict met zijn werkgevers in Salzburg onafwendbaar werd, bleek hoezeer het onvermogen zich als volwaardig operacomponist te profileren voor hem al die tijd een bron van frustratie was geweest. Om zich toch verder in het vocale repertoire te bekwamen, schreef hij een aantal afzonderlijke concertaria's. Mozart had immers zeer vroeg begrepen dat het niet volstond om kwaliteitsvolle muziek te kunnen schrijven op een gegeven handeling, maar dat zijn succes evenzeer afhing van de mate waarin hij afgunstige en temperamentvolle zangers op zijn hand kon krijgen door middel van solostukken waarmee ze volop hun 'gurgelgeläufigkeit' ('gezwindheid van het keelgat') – zo zei hij zelf – konden demonstreren. Zangkunst op maat en op bestelling dus.

De abstracte esthetiek van Mozarts instrumentale muziek verbindt zich in zijn opera's op geniale wijze met een indringende kijk op het menselijke karakter. Een tijdloos hoogtepunt vormen de drie werken die hij in samenwerking met librettist Lorenzo da Ponte schreef: *Le Nozze di Figaro*, *Don Giovanni* en *Così fan tutte*. Een belangrijke bijdrage aan de Duitstalige opera bracht hij met de typische vorm van het *Singspiel*, waarin dialogen en aria's voor een levendige handeling zorgden. Zo leverde hij met het toen gewaagde onderwerp van *Die Entführung aus dem Serail* een statement tegen het monopolie van de Italiaanse componisten aan het Weense keizerlijke

hof. Maar de opera die tot op vandaag nog steeds het meest tot de verbeelding spreekt, is ongetwijfeld *Die Zauberflöte*. De mix van sprookjesachtige personages, mysterieuze rituelen, symboliek en volkse lichtvoetigheid blijft onweerstaanbaar en staat in groot contrast met de ernst die de boventoon voert in Mozarts allerlaatste opera *La Clemenza di Tito*. Deze opera seria componeerde hij naar aanleiding van de kroning van Leopold II als koning van Bohemen.

Sabien Van Dale

Wolfgang Amadeus Mozart

La Petite Bande

eerste viool

Sigiswald Kuijken
Katharina Wulf
Makoto Akatsu
Anne Pekkala
Barbara Konrad

tweede viool

Ann Cnop
Myriam Mahnane
Masanobu Tokura
Szabolcs Illés

altviool

Marleen Thiers
Sylvestre Vergez

cello

Michel Boulanger
Ronan Kernoa

contrabas

Elise Christiaens

fluit

Sien Huybrechts

hobo

Patrick Beaugiraud (solo)
Vinciane Baudhuin
Stefaan Verdegem

fagot

David Douçot
François Viault

hoorn

Olivier Picon (solo)
Anneke Scott
Esther Ackermann

Collegium Vocale Gent & Accademia Chigiana Siena © Mirjam Devriendt

wo 16.11.11 / 20.00 / Concertzaal
**Missa Solemnis / Orchestre des Champs-
Elysées, Collegium Vocale Gent &
Accademia Chigiana Siena**

Beethovens *Missa Solemnis* is een mijlpaal in de westerse muziekgeschiedenis. Als bezeten werkte de componist haast zijn hele carrière lang aan dit geestelijke werk, dat hij pas op het einde van zijn leven voltooide. Philippe Herreweghe verdiept zich met het kruim van zijn musici in dit uiterst persoonlijke testament van een muzikale gigant.

Frans Brüggen © Annelies van der Vegt

vr 18.11.11 / 20.00 / Concertzaal
**Die Entführung aus dem Serail / Orkest
van de Achttiende Eeuw & Frans Brüggen**
Mozarts *Die Entführung aus dem Serail* maakte een verpletterende indruk op keizer Jozef II. Meer dan 200 jaar na de creatie van dit driedelige *Singspiel* neemt het Orkest van de Achttiende Eeuw de honneurs waar. De unieke expertise van deze musici maakt van hen de geknipte vertolkers van Mozarts exotische vertelling.

In het Concertgebouwcafé kunt u gezellig nagenieten met cultuurliefhebbers en mogelijk ontmoet u er ook de artiesten.

WWW.CONCERTGEBOUW.BE
+32 70 22 33 02
IN&UIT, 'T ZAND 34, BRUGGE

PROVINCIE
West-Vlaanderen

BRUGGE

FLUXYS

DeMorgen
een open geest heeft meer

Knack
weekblad
focus

Klara

SOBRA
.be

focus • wtv